

Dosarul nr. 1ra-1990/2021
1-20028395-01-1ra-24092021

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

22 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Plămădeală Ghenadie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Cealic Zinaida în numele inculpatei Ulihina Cristina, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 07 octombrie 2020 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, în cauza penală privind-o pe

Ulihina Cristina Xxxx, născută la xxxx, originară și domiciliată în mun. xxxx, str. xxxx, ap. xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 27.02.2020 - 07.10.2020 (prima instanță);
2. 23.10.2020 - 02.06.2021 (instanța de apel);
3. 24.09.2021 - 22.02.2022 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 07 octombrie 2020, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Ulihina Cristina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320¹ Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că prin ordonanța Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 ianuarie 2020, Ulihina Cristina a fost obligată să părăsească locuința amplasată în XXXXXXXX, fără a decide asupra modului de proprietate asupra imobilului; să stea departe de locul aflării victimei Xxxx xXX, la o distanță de cel puțin 300 metri, excluzând și orice contact vizual cu victima.

Astfel, Ulihina Cristina, la data de 22 ianuarie 2020, în jurul orei 14:00, cunoscând despre faptul că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 ianuarie 2020 a fost emisă Ordonanța de protecție a victimei violenței în familie Xxxx xXX, conform cărei Ulihina Cristina a fost obligată să stea departe de la locul aflării victimei, la o distanță de minim 300 metri, excluzând orice contact

vizual cu victima Xxxx xXX, intenționat nu a executat măsurile prestabilite, prezentându-se la domiciliul lui Xxxx xXX, amplasat pe adresa XXXXX, unde manifestând un comportament neadecvat, a început să o insulte pe victimă, indicându-i să părăsească domiciliul comun (cauza penală nr. 2020020101).

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 23 ianuarie 2020, ora 09:00, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscând faptul că în privința sa a fost emisă hotărârea de protecție a victimelor violenței în familie, în mod abuziv s-a eschivat de la executarea măsurilor stabilite în aceasta și a încălcat-o prin faptul că a intrat în casa de locuit din mun. XXXXX, în care se afla Xxxx xXX, astfel cauzându-i un prejudiciu moral.

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 24 ianuarie 2020, ora 16:45, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscând faptul că în privința sa a fost emisă hotărârea de protecție a victimelor violenței în familie, în mod abuziv s-a eschivat de la executarea măsurilor stabilite în aceasta și a încălcat-o prin faptul că a intrat în casa de locuit din XXXXX, în care se afla Xxxx xXX, astfel cauzându-i un prejudiciu moral.

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 25 ianuarie 2020, ora 10:00, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscând faptul că în privința sa a fost emisă hotărârea de protecție a victimelor violenței în familie, în mod abuziv s-a eschivat de la executarea măsurilor stabilite în aceasta și a încălcat-o prin faptul că a intrat în casa de locuit din mun XXXXX, în care se afla Xxxx xXX, astfel cauzându-i un prejudiciu moral.

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 26 ianuarie 2020, ora 10:00, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscând faptul că în privința sa a fost emisă hotărârea de protecție a victimelor violenței în familie, în mod abuziv s-a eschivat de la executarea măsurilor stabilite în aceasta și a încălcat-o prin faptul că a intrat în casa de locuit din XXXXX, în care se afla Xxxx xXX, astfel cauzându-i un prejudiciu moral.

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 27 ianuarie 2020, ora 15:20, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, cunoscând faptul că în privința sa a fost emisă hotărârea de protecție a victimelor violenței în familie, în mod abuziv s-a eschivat de la executarea măsurilor stabilite în aceasta și a încălcat-o prin faptul că a intrat în casa de locuit din XXXXX, în care se afla Xxxx xXX , astfel cauzându-i un prejudiciu moral (cauza penală nr. 2020020117).

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 01 februarie 2020 și 02 februarie 2020, cunoscând despre faptul că prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 ianuarie 2020 a fost emisă Ordonanța de protecție a victimei violenței în familie Xxxx xXX, conform căreia Ulihina Cristina a fost obligată să stea departe de la locul aflării victimei, la o distanță de minim 300 metri, excluzând orice contact vizual cu victima Xxxx xXX, intenționat nu a executat măsurile prestabilite, continuând să locuiască la domiciliul lui Xxxx xXX, amplasat pe adresa XXXXX, și nu i-a permis lui Xxxx xXX să intre în apartament, astfel încălcând prevederile Ordonanței de protecție din 21 ianuarie 2020 emisă pe termen de 3 luni (cauza penală nr. 2020020158).

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 08 februarie 2020, aproximativ ora 14:00, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, cunoscând despre faptul că la 21 ianuarie 2020, de către Judecătoria Chișinău (sediul Centru), în privința ei a fost emisă hotărârea privind protecția victimelor violenței în familie, în mod abuziv s-a eschivat de la executarea măsurilor stabilite în aceasta și a încălcat-o, prin faptul că a intrat în apartamentul XXXXX, în care se afla mama sa Xxxx xXX, astfel cauzându-i ultimei un prejudiciu moral (cauza penală nr. 2020020195).

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 17 februarie 2020, în jurul orelor 17:00, cunoscând despre faptul că prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 ianuarie 2020 a fost emisă ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, conform căreia a fost obligată să stea departe de la locul aflării victimei, la o distanță de minim 300 metri, excluzând orice contact vizual cu victima Xxxx xXX, intenționat nu a executat măsurile prestabilite, prezentându-se la domiciliul lui Xxxx xXX, amplasat pe adresa XXXXX, unde manifestând un comportament neadecvat, s-a apropiat de Xxxx xXX vorbind cu cuvinte necenzurate și lovind-o peste față cauzându-i dureri fizice (cauza penală nr. 2020020231).

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 21 februarie 2020, aproximativ ora 11:00, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, cunoscând despre faptul că la 21 ianuarie 2020, de către Judecătoria Chișinău (sediul Centru), în privința sa a fost emisă hotărârea privind protecția victimelor violenței în familie, în mod abuziv s-a eschivat de la executarea măsurilor stabilite în aceasta și a încălcat-o, prin faptul că a intrat în apartamentul XXXXX, în care se afla mama sa, Xxxx xXX, astfel cauzându-i ultimei un prejudiciu moral (cauza penală nr. 2020020237).

Tot ea, Ulihina Cristina, la data de 12 martie 2020, în jurul orei 15:30, cunoscând despre faptul că prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 ianuarie 2020 a fost emisă ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, conform căreia a fost obligată să stea departe de la locul aflării victimei, la o distanță de minim 300 metri, excluzând orice contact vizual cu victima Xxxx xXX,

intenționat nu a executat măsurile prestabilite, prezentându-se la domiciliul lui Xxxx xXX, amplasat pe adresa XXXXX, unde manifestând un comportament neadecvat, s-a apropiat de Xxxx xXX vorbind cu cuvinte necenzurate și a îmbrâncit-o fizic, prin ce a cauzat victimei un prejudiciul moral și fizic (cauza penală nr. 2020020331).

Acțiunile inculpatei Ulihina Cristina au fost calificate de prima instanță în baza art. 320¹ Cod penal.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Cealic Zinaida în numele inculpatei Ulihina Cristina, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie aplicată inculpatei Ulihina Cristina o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 luni, cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune minimă.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- instanța de judecată nu a răspuns în niciun fel argumentelor părții apărării, în care aceasta face referire la faptul că: inculpata nu are antecedente penale, a recunoscut vinovăția (or, conform art. 76 alin. (1), lit. f) Cod penal recunoașterea vinovăției constituie o circumstanță atenuantă care urmează a fi luată în vedere în procesul de individualizare a pedepsei penale conform art. 78-79 Cod penal;

- inculpata Ulihina Cristina în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale;

- inculpata Ulihina Cristina se căiește sincer de cele săvârșite, iar aceasta urmează a fi apreciată ca o circumstanță atenuantă;

- comiterea faptei de către inculpata Ulihina Cristina se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viața sa;

- prima instanță corect a încadrat acțiunile inculpatei, dar condamnând-o pe Ulihina Cristina în baza art. 320¹ Cod penal i-a aplicat o pedeapsă prea aspră, fără a ține cont de prevederile art. 7 Cod penal;

- măsura de pedeapsă este una prea aspră în raport cu fapta comisă, Ulihina Cristina nu are antecedente penale, și-a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii și se căiește sincer;

- martorul Xxxx xXX prezentă în ședința de judecată a declarat că locuiește împreună cu fiica sa Ulihina Cristina, deja de o perioadă lungă de timp între ele nu există conflicte, Ulihina Cristina nu mai consumă droguri a urmat un tratament contra narcomaniei, nu are careva pretenții față de ultima și dorește ca aceasta să nu fie trasă la răspundere penală;

- este relevant și faptul că Ulihina Cristina se află la evidența medicului narcolog cu diagnoza "narcomanie", aceasta primește tratament în mod regulat, iar Organizația Mondială a Sănătății a calificat narcomania ca maladie, care necesită tratament;

- restrângerea totală a libertății persoanei prin plasarea acesteia în penitenciar nu va contribui nicidecum la reeducarea și resocializarea acesteia, dar ar putea să-i afecteze grav starea de sănătate fizică și psihică, dat fiind faptul că în penitenciare nu sunt implementate programe de reabilitare a dependenților;

- au fost identificate un șir de circumstanțe atenuate și anume recunoașterea vinovăției, căința sinceră, precum și afectarea gravă, prin infracțiunea săvârșită a făptuitorului acesteia sau greutatea poverii pedepsei, aplicată pentru el din cauza sănătății lui, iar potrivit art. 78 alin. (1), lit. a) Cod penal - dacă minimumul pedepsei cu închisoarea prevăzut la articolul corespunzător din partea specială a Codului penal este mai mic de 10 ani, pedeapsa poate fi redusă până la acest minim, astfel, a fost posibilă aplicarea pedepsei prin aplicarea limitei de jos a pedepsei prevăzute la art. 70 alin. (2) Cod penal, adică - 3 luni, așa cum a solicitat în cadrul susținerilor verbale partea apărării;

- ținând cont de personalitatea inculpatei Ulihina Cristina, precum și de circumstanțele cauzei, de comportamentul lui Ulihina Cristina în timpul și după consumarea infracțiunii, de faptul că Ulihina Cristina a conștientizat pericolul social al acțiunilor sale, s-a împăcat cu mama sa Xxxx xXX și conviețuiesc împreună, dar și de starea precară de sănătate a acesteia (diagnoza - narcomanie), faptul că nu are antecedente penale, era posibilă suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatei, în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pe un termen minim.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în privința inculpatei Ulihina Cristina încadrarea juridică corespunzătoare, și anume în baza art. 320¹ Cod penal.

Cu referire la pedeapsă, instanța de apel a menționat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75, 90 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest sens, instanța de apel a reținut că inculpata Ulihina Cristina a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, s-a căit sincer de cele comise, careva circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost stabilite, anterior nu a fost

trasă la răspundere penală, se află la evidența medicului narcolog, cu diagnoza "narcomania", la evidența medicului psihiatru nu se află.

În ceea ce privește solicitarea părții apărării privind suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpatei Ulihina Cristina potrivit prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel a indicat că prima instanță a dispus respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, în acest sens, evidențiind faptul că, inculpata Ulihina Cristina a comis o infracțiune prelungită cu intenție directă și reieșind din circumstanțele și modalitatea în care a fost comisă fapta incriminată, personalitatea inculpatei, influența pedepsei asupra corectării și reeducării ultimei, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu ar atinge scopurile pedepsei penale. Respectiv, corectarea și reeducarea inculpatei Ulihina Cristina e posibilă doar în condițiile izolării acesteia de societate.

Instanța de apel a conchis că soluția primei instanțe în latura pedepsei s-a întemeiat pe asigurarea principiului aplicării unei pedepse echitabile, pornind de la evaluarea gradului influenței pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, apreciind obiectiv toate circumstanțele prezentei cauze.

Astfel, instanța de apel a apreciat că pedeapsa penală stabilită de prima instanță nu reprezintă o represiune excesivă, ci se justifică atât pentru reeducarea inculpatului, cât și pentru menținerea ordinii de drept, în conformitate cu scopul preventiv sancționator al pedepsei, așa cum apare enunțat în Codul penal.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către avocatul Cealic Zinaida în numele inculpatei Ulihina Cristina, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, art. 6, 7, 14, art. 4 a Protocolului 7 CEDO, art. 16, 26 din Constituția Republicii Moldova și solicită casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea în privința inculpatei Ulihina Cristina a unei pedepse sub formă de închisoare, pe un termen de 3 luni, cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe perioada minimă de probațiune.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- constatarea instanței de apel din partea descriptivă a deciziei este una contradictorie și contravine cu soluția din partea rezolutivă a deciziei contestate;
- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea ce ține de individualizarea pedepsei și modul de executare a acesteia;
- instanța de apel nu a răspuns în niciun fel argumentelor părții apărării, în care aceasta face referire la faptul că: inculpata nu are antecedente penale, a recunoscut vinovăția (or, conform art. 76 alin. (1), lit. f) Cod penal recunoașterea vinovăției constituie o circumstanță atenuantă care urmează a fi luată în vedere în procesul de individualizare a pedepsei penale conform art. 78-79 Cod penal; inculpata Ulihina Cristina în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală a depus o cerere prin

care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale;

- inculpata Ulihina Cristina se căiește sincer de cele săvârșite, iar aceasta urmează a fi apreciată ca o circumstanță atenuantă;

- comiterea faptei de către inculpata Ulihina Cristina se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viața sa și aceasta se tratează de narcomanie;

- este absurdă constatarea din decizia instanței de apel că prevederile art. 90 Cod penal nu sunt aplicabile speței, și că din materialele cauzei rezultă că suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, în speță nu ar atinge scopurile pedepsei penale și că corectarea și reeducarea inculpatei este posibilă doar în condițiile izolării acesteia de societate;

- instanța de apel nu a indicat care anume materiale ale cauzei atrag imposibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal;

- instanța de apel nu a motivat individualizarea pedepsei penale de 1 an închisoare stabilite inculpatei Ulihina Cristina, în condițiile în care instanța de apel a identificat mai multe circumstanțe care permit posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, și anume că inculpata nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului psihiatru, s-a împăcat cu mama sa XXXX xXX și convețuiesc împreună, inculpata are la întreținere un copil minor;

- instanța de apel nu a apreciat just personalitatea inculpatei, reieșind din scopul pedepsei aplicate, ce poate fi atins în absența executării efective a acesteia raportat la consecințe negative pe care le implică privarea de libertate, care are impact asupra sănătății, înstrăinarea față de familie, copil și modul de viață, inculpata urma a fi condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, care va atinge scopul pedepsei penale de corijare și reeducare, nefiind absolut necesară izolarea inculpatei de societate;

- instanța de apel nu a valorificat pe deplin sistemul de circumstanțe atenuante reținute în speță;

- raționamentul aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, este determinat de faptul că Ulihina Cristina și-a apreciat fapta social periculoasă încă de la momentul săvârșirii infracțiunii, a manifestat o conduită bună, a depus stăruință pentru a înlătura rezultatul infracțiunii și s-a împăcat cu mama sa, între acestea nu mai există conflicte, a manifestat o comportare sinceră în tot cursul procesului penal, greutatea poverii pedepsei aplicate acesteia;

- instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, precum și faptului că pedeapsa cu închisoarea este una dintre cele mai grave pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea condamnatului este posibilă fără izolarea lui de societate;

- prin devierea instanței de apel de la regulile prescrise de individualizare a pedepsei penale, s-a încălcat principiul legalității incriminării, prin intermediul unei interpretări extensiv defavorabile contrar art. 7 CEDO;

- instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt prin faptul că a admis discriminarea inculpatei;

- circumstanțele descrise cad sub incidența art. 6§1, 14 CEDO, or s-au admis erori de drept care au dus la sfidarea drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Astfel, indică că soluția instanței de apel referitor la categoria și mărimea pedepsei stabilite este în conformitate cu prevederile art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod penal.

În acest sens, a indicat că instanțele de judecată, și-au argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite, au ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, iar în final stabilindu-i lui Ulihina Cristina o pedeapsă echitabilă.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține, că potrivit textului recursului, recurentul indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, sub aspectele că: *„hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția în partea ce ține de individualizarea pedepsei stabilite inculpatei”*, manifestând dezacordul cu soluția instanțelor de judecată de neaplicare în privința inculpatei Ulihina Cristina a suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea, pe o perioadă de probațiune în temeiul art. 90 Cod penal, invocând totodată sub acest

aspect și încălcarea prevederilor art. 6, 7, art. 4 a Protocolului 7 CEDO, art. 16, 26 din Constituția Republicii Moldova.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele invocate de recurent în susținerea acestor temeuri de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

Astfel, ce ține de alegațiile recurentului privind individualizarea pedepsei stabilite inculpatei Ulihina Cristina și anume în partea neaplicării prevederilor art. 90 Cod penal în privința acesteia, Colegiul penal lărgit conchide că nu pot fi admise, or prima instanță în sentință (f.d. 95 verso-47, vol. I) și instanța de apel în decizia sa (f.d. 162-163, vol. I) și-au motivat corect soluția de respingere a solicitării de suspendare condiționată în temeiul art. 90 Cod penal a executării pedepsei cu închisoarea stabilite inculpatei Ulihina Cristina în baza art. 320¹ Cod penal, ținând cont în deplină măsură de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, prevăzute de art. 7, 75, 76, 77 Cod penal, precum și de cerințele prevăzute de art. 61 alin. (2), 90 Cod penal, în vederea realizării scopului legii penale, de restabilire a echității sociale, corectare și reeducare a inculpatei Ulihina Cristina, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatei Ulihina Cristina, cât și a altor persoane, prevederi legale care au fost raportate just la circumstanțele cauzei penale, or inculpata a săvârșit repetat, mai multe acțiuni de neexecutare a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, toate faptele fiind săvârșite cu aceeași intenție și același scop.

Prin urmare, se atestă că instanțele ierarhic inferioare just au conchis că în privința inculpatei Ulihina Cristina nu este echitabilă stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia, or aceasta nu va atinge scopul pedepsei penale stabilit la art. 61 alin. (2) Cod penal.

De asemenea, se notează că instanța de apel în decizia sa, s-a pronunțat suficient de detaliat și argumentat pe soluția sa de respingere a solicitării de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatei Ulihina Cristina, întemeindu-și această soluție pe motive ce rezultă din circumstanțele particulare speței, gravitatea infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatei, în strictă conformitate cu prevederile legale, fără a încălca drepturile inculpatei, garantate de art. 6, 7, 14, art. 4 a Protocolului 7 CEDO, art. 16, 26 din Constituția Republicii Moldova, iar careva motive justificative ce ar combate poziția instanței de apel pe acest aspect nu se rețin din textul recursului ordinar.

În privința motivelor invocate de recurent, precum că: *„inculpata nu are antecedente penale, a recunoscut vinovăția (or, conform art. 76 alin. (1), lit. f) Cod penal recunoașterea vinovăției constituie o circumstanță atenuantă care urmează a fi luată în vedere în procesul de individualizare a pedepsei penale conform art. 78-79 Cod penal; în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în*

cadrul urmăririi penale; se căiește sincer de cele săvârșite, iar aceasta urmează a fi apreciată ca o circumstanță atenuantă; - comiterea faptei de către inculpata Ulihina Cristina se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viața sa și aceasta se tratează de narcomanie. Instanța de apel nu a apreciat just personalitatea inculpatei, reieșind din scopul pedepsei aplicate, ce poate fi atins în absența executării efective a acesteia raportat la consecințe negative pe care le implică privarea de libertate, care are impact asupra sănătății, înstrăinarea față de familie, copil și modul de viață, inculpata urma a fi condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, care va atinge scopul pedepsei penale de corijare și reeducare, nefiind absolut necesară izolarea inculpatei de societate;- instanța de apel nu a valorificat pe deplin sistemul de circumstanțe atenuante reținute în speță;- raționamentul aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, este determinat de faptul că Ulihina Cristina și-a apreciat fapta social periculoasă încă de la momentul săvârșirii infracțiunii, a manifestat o conduită bună, a depus stăruință pentru a înlătura rezultatul infracțiunii și s-a împăcat cu mama sa, între acestea nu mai există conflicte, a manifestat o comportare sinceră în tot cursul procesului penal, greutatea poverii pedepsei aplicate acestei;”, Colegiul penal lărgit atestă că reprezintă opinia subiectivă a recurentului ce nu poate fi acceptată, or circumstanțele menționate au fost luate în considerare de prima instanță și instanța de apel la adoptarea soluției privind pedeapsa stabilită și modul de executare a acesteia (f.d. 95 verso-47, vol. I, f.d. 158-164, vol. I), în coraport cu gravitatea infracțiunii săvârșite – una mai puțin gravă, dar o infracțiune prelungită cu intenție directă (11 episoade, unele dintre ele fiind însoțite și de aplicarea violenței în privința părții vătămate), precum și, fiind luate în considerare criteriile generale de individualizare a pedepsei penale prescrise în art. 75 Cod penal, totodată cu respectarea cerințelor prevăzute de art. 90 alin. (1) Cod penal și de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că în speță circumstanțe de aplicare a suspendării condiționate a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal, corect nu au fost reținute de instanțele de judecată, care s-au expus argumentat pe acest aspect.

Mai mult, se notează că aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal reprezintă un drept descriționar al instanței de judecată, care **poate dar nu e obligată** să aplice instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, în dependență de circumstanțele specifice fiecărei cauze penale în parte.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că temeuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele relevante contestate și în prezentul recurs, nu se identifică, or instanța de apel s-a expus în decizia sa, detaliat și argumentat asupra chestiunilor esențiale invocate în apelul declarat de avocatul Cealic Zinaida în numele inculpatei Ulihina Cristina, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări

inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

7. În consecință, Colegiul penal lărgit nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârile atacate sub aspectele contestate, deoarece decizia adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursul declarat urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Cealic Zinaida în numele inculpatei Ulihina Cristina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, în cauza penală privind-o pe **Ulihina Cristina XXX**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **07 aprilie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie

Dosarul nr. 1ra-1990/2021

1-20028395-01-1ra-24092021

22 februarie 2022

mun. Chișinău

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Timofti Vladimir

Conform art. 339 alin. (7), 340. alin (3) Cod de procedură penală
în cauza penală privind-o pe **Ulihina Cristina XXX**.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2022, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Cealic Zinaida în numele inculpatei Ulihina Cristina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, în cauza penală privind-o pe **Ulihina Cristina XX**, cu menținerea deciziei atacate.

2. Am semnat decizia conform prevederilor art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală, dar nu am fost de acord cu motivarea și soluția adoptată și am propus o altă soluție, potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, și anume:

"De admis recursul ordinar declarat de către avocatul Cealic Zinaida în numele inculpatei Ulihina Cristina, de casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, în cauza penală privind-o pe Ulihina Cristina XXX, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată".

3. Pentru a fi mai succint, susțin în tot ce este indicat în partea introductivă și în pct. 1-5 a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2022, nr. 1ra-1990/2021, în prezenta cauză.

4. Cu motivarea și soluția adoptată în speța dată nu sunt de acord, din următoarele considerente.

Accept constatarea vinovăției inculpatei Ulihina Cristina în baza mijloacelor de probă examinate de prima instanță, la fel consider că și calificarea acțiunilor inculpatei este corectă în baza art. 320¹ Cod penal, dar nu accept ignorarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care a intrat în vigoare la 31.12.2021 (în continuare Legea nr. 243), în speța dată.

Potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, *"amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei"*.

În explicarea detaliată a acestei noțiuni, urmează să menționez că, prin lege organică, se stabilesc infracțiunile pentru care se acordă amnistia, condițiile și limitele de incidență ale acesteia, în Codul penal fiind enumerate efectele amnistiei, în raport cu momentul apariției acesteia (înainte de condamnare ori după condamnarea făptuitorului), iar în Codul de procedură penală sunt prevăzute

dispoziții, referitoare la procedura aplicării amnistiei și la consecințele procesuale ale acesteia.

Consecințele produse de actul amnistiei conduc la înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale condamnării, pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență. Amnistia dobândește un caracter mixt, ea operând numai in rem (cu privire la anumite infracțiuni) și in personam (relativ doar la persoanele care întrunesc condițiile legii).

Art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 are, prin excelență, efect retroactiv, aplicându-se infracțiunilor săvârșite până la adoptarea actului de amnistiere.

Prin urmare, reieșind din cele stipulate în art. 2 din Legea nr. 243, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite în aceeași lege și nu cad sub incidența art. 6, este pasibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă până la data de 24 decembrie 2021, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

Procedura de aplicare a amnistiei față de persoanele inculpate este reglementată de art. 2 din Legea nr. 243, unde se indică expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, dacă sunt întrunite condițiile expuse în prezenta lege.

Faza judecării cauzei, în conformitate cu prevederile din Codul de procedură penală, include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar.

Potrivit practicii judiciare constante a Curții Supreme de Justiție, persoana, la faza judecării cauzei, se consideră ca având statut de inculpat, până când nu epuizează toate căile ordinare de atac.

Curtea Supremă de Justiție a rezultat asupra acestei conchideri, reieșind din aceea că, potrivit dispoziției art. 7 alin. (8) Cod de procedură penală, hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată. Mai mult ca atât, în Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 16 aprilie 2010 se consemnează că, în Republica Moldova, dreptul intern și cel internațional reprezintă un tot întreg, o structură unitară. Așadar, în categoria actelor normative se includ și normele internaționale, la care Republica Moldova este parte. Având în vedere că, prin interpretarea prevederilor Convenției Europene, jurisprudența CtEDO face parte din dreptul accesoriu la tratatul internațional (soft law), ea devine parte a dreptului intern. De aici, modificarea jurisprudenței CtEDO echivalează cu modificarea actelor normative interne.

Pe cale de consecință, se evidențiază că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în statuările expuse în hotărârile sale, a menționat expres că persoana nu

poate fi considerată că are statut procesual de condamnat, până când nu va epuiza toate căile ordinare de atac, iar hotărârea în privința sa va deveni irevocabilă, în sensul art. 4 din Protocolul 7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea în acest sens cauza Nikitin c. Rusiei, hotărârea din 20 iulie 2004, paragraf. 35-37).

Hotărârea judecătorească irevocabilă în procedura penală, care nu poate fi contestată prin exercitarea unei căi ordinare de atac, urmează a fi diferențiată de cea definitivă, care poate fi atacată printr-o cale ordinară de atac.

Astfel, deși orice hotărâre irevocabilă este definitivă, nu orice hotărâre definitivă este și irevocabilă.

În acest context, este relevant de a reține că o hotărâre judecătorească, care nu mai este susceptibilă niciunei căi de atac ordinare sau care nu mai este susceptibilă căilor de atac, din cauză că acestea au fost epuizate sau termenele de exercitare ale acestora au expirat, este irevocabilă (nu poate fi rejudecată de nicio jurisdicție, cu excepția unor cazuri excepționale).

O astfel de hotărâre dobândește putere de lucru judecat (res judecata).

Din atare considerente, până la devenirea hotărârii judecătorești irevocabile, orice instanță ordinară este în drept, în baza art. 2 din Legea nr. 243, să aplice actul amnistiei față de inculpat și să pronunțe o hotărâre de încetare a procesului penal, pe cauza penală.

În cursul judecării cauzei, la orice etapă a procedurilor, încetarea procesului penal are loc cu acordul scris al persoanei inculpate, în temeiul art. 2 al Legii nr. 243.

În atare situație, instanța de judecată va pune în discuție solicitarea inculpatului, privind încetarea procesului penal, după care se va retrage în camera de consiliu și va adopta o sentință de încetare a procesului penal. În cazul dat, la adoptarea hotărârii de încetare a procesului penal, nu se analizează probatoriul.

În cazul în care inculpatul refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) și (3) din art. (2) din Legea nr. 243, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6.

Am propus dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în speța dată pentru a da posibilitate tuturor participanților la proces să se expună asupra aplicării Legii nr. 243, plus să mai aibă și o cale de atac ordinară (recursul ordinar) dacă nu vor fi de acord cu soluția, prin ce ar fi respectate prevederile art. 6 a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adică dreptul părților la un proces echitabil.

Astfel, constat că în speța dată urma a fi pusă în discuție aplicarea Legii nr. 243 în privința inculpatei Ulihina Cristina, deoarece nu văd interdicții la aplicarea Legii

nr. 243 în privința ei, pentru ce am propus o altă motivare a deciziei instanței de recurs ordinar și o altă soluție, indicată în pct. 2 a prezentei Opinii separate, dar fără a oferi vreo careva motivare în decizie, ceilalți judecători din Colegiu au ignorat aplicarea Legii nr. 243 în speța dată, cu ce nu sunt de acord categoric.

Judecător

Timofti Vladimir